

Taula Catalana per la Pau
i els Drets Humans a Colòmbia

COMUNICAT DE 60 ORGANITZACIONS EUROPEES

DAVANT ELS ÚLTIMS ASSASSINATS I AFECTACIONS EN TERRITORIS INDÍGENES

Les organitzacions signants d'aquest comunicat denunciem enèrgicament tots els fets de violència ocorreguts en aquestes últimes setmanes i perpetrats per actors armats contra els pobles indígenes.

Fets:

1. El passat 5 de novembre membres de les FARC van assassinar Manuel Antonio Tumiña Gembuel i Daniel Coicué Julicué, membres de la Guàrdia Indígena en el municipi de Toribío, Departament del Cauca. Els fets van ocórrer quan els guàrdies indígenes recorrien el territori en accions de control territorial i es trobaven retirant una tanca instal·lada per aquesta agrupació. En aquell moment, es van apropar milicians de les FARC i van disparar als guàrdies indígenes causant-los la mort.

2. Només dos dies després, el 7 de novembre, el guàrdia indígena del poble Nasa, José Libardo Pacho Pete, va ser assassinat per impactes de bala en el municipi de Caloto. Les circumstàncies del seu crim encara no han estat aclarides.

3. A l'assassinat dels guàrdies indígenes a Toribío i Caloto s'han sumat un altre nombre de fets violents que han afectat profundament les comunitats indígenes del país. Com ho va reportar l'Organització Nacional Indígena de Colòmbia (ONIC) al seu informe de Drets Humans del 2014, l'assassinat selectiu, les amenaces col·lectives i individuals permanents, el desplaçament forçat, les afectacions territorials pel conflicte armat i les indústries extractives, entre altres violacions als drets dels pobles indígenes no han cessat. L'Observatori ADPI, per exemple, ha registrat fins ara un total de 23 morts violentes d'indígenes el 2014. Aquesta xifra, probablement sigui encara superior. Des de setembre, l'escalada de violència ha estat contundent i d'alt impacte per a les comunitats.

a) El 2 de setembre, en el municipi de Caloto, el professor Joaquín Gómez Muñoz va ser assassinat a casa seva per un subjecte desconegut.

b) El 5 de setembre el comunero kokonuko, Wilsón Campo, va ser trobat assassinat en un camí, producte de dos impactes de bala. Els fets van passar a El Tambo, Cauca.

c) El 12 de setembre dos indígenes Ember Dovida, Ernelio Pacheco Tunay i Miguel Becheche van ser assassinats per l'ELN, en Alto Baudó, Chocó.

d) El 24 de setembre la indígena del poble Murui, Nai Edilia Tai, va ser assassinada en Puerto Leguizamo, Putumayo, mentre viatjava amb la seva filla de cinc anys i el seu espòs.

e) En un comunicat firmat el 29 de setembre de 2014, un grup auto-anomenat Comandos Urbanos de Los Rastrojos, va amenaçar diverses organitzacions i líders comunitaris que treballen en defensa dels seus territoris davant l'amenaça minera al Nord del Cauca. Al comunicat el grup declara objectiu militar les persones que no “deixin treballar les mines que són de tots estem atents per si tornen a treure màquines que no són de vostès”.

f) El 2 d'octubre a Caldon, Cauca, més de 600 nenes i nens de la Institució Educativa INFIKUK de Caldon, Cauca, van quedar al mig del foc creuat entre la guerrilla i l'exèrcit que combatien a escassos 4 quilòmetres de la capçalera municipal.

g) El 5 d'octubre, a la població de San Andrés de Pisimbalá, Cauca, les FARC van abandonar quatre artefactes explosius en l'àrea del parc infantil. Un mes després, nous artefactes van ser abandonats al voltant del centre de salut de la població.

h) El 14 d'octubre, Jacinto Sauna de 21 anys, fill del governador Kogui i líder estudiantil, va ser assassinat a casa seva a Santa Marta, en presència de la seva esposa.

i) El 22 d'octubre Fabio Dagua i la seva esposa Martha Lucía Rivera van ser tirotejats per subjectes desconeguts al nucli urbà de Caloto. Fabio Dagua finalment va morir 6 dies després de l'atemptat, mentre Martha Lucía va resultar ferida de gravetat.

j) El 24 d'octubre a Putumayo va ser assassinat Alvaro Osnas. L'abril passat va ser assassinada l'esposa d'Álvaro, María Angela Muncué, fet que roman totalment impune. Aquell mateix mes, a Puerto Asís, va ser assassinat el governador Nasa, Albeiro Guetio.

k) El 9 de novembre va aparèixer assassinat el jove Awá Luis Armando García Taicus de 19 anys a Ricaurte, Nariño. García Taicus i la seva família vivien al municipi de Ricaurte des de l'any 2011, després d'haver estat desplaçats del seu resguard per amenaces del grup paramilitar de Los Rastrojos.

Aquests són alguns dels fets violents ocorreguts tan sols en les últimes setmanes que demostren un irrespecte total per la vida de la població civil i els processos organitzatius de les comunitats indígenes.

Exigències

En conseqüència, les organitzacions signants d'aquest comunicat exigim:

1. Al govern colombià que respecti l'opció dels pobles indígenes d'exigència d'autonomia als seus territoris. El cessament d'operacions militars en ells. La investigació dels fets de violència que continuen afectant als pobles indígenes i de les agrupacions que amenacen i assassinen impunement.

La pròpia actuació de l'Estat en territoris indígenes està promovent els fets de violència. En primer lloc, amb l'atorgament de títols d'explotació minera, d'hidrocarburs o llicències per a la construcció de megaprojectes que es realitzen ignorant la presència de pobles indígenes i consells comunitaris afrodescendents o sota falses consultes prèvies. En segon lloc, amb el discurs promogut per alguns funcionaris estatals que la resistència de les comunitats a aquests projectes als seus territoris és un fre al desenvolupament i, per tant, una afectació a la població colombiana. Aquestes mateixes paraules són utilitzades per les agrupacions armades associades al paramilitarisme que amenacen les comunitats i les assassinen. Aquest discurs simplista està alimentant la conflictivitat territorial de manera irresponsable.

2. Sol·licitem a les FARC i a la seva comissió a l'Havana que es respecti la vida i autonomia dels pobles indígenes. Que s'elimini el discurs acusador als indígenes del Cauca de ser col·laboradors de les forces armades només perquè aquests exigeixen el control dels seus territoris ancestrals i la sortida de tots els actors armats. És absolutament inacceptable que, en el marc de la negociació, membres de la guerrilla assassinin indígenes no armats. Tampoc no ho és que es continuïn reclutant menors d'edat a les files de les FARC, com va quedar evidenciat després de la captura, per part de la guàrdia indígena, de diversos milicians pels fets el 5 de novembre.

3. Ens sumem a la declaració del Consell Regional Indígena del Cauca (CRIC) del 9 de novembre, per instar al govern nacional i a la guerrilla de les FARC a assegurar la vida dels pobles indígenes mentre se segueixen les negociacions que han de donar fi a la confrontació armada i desarmar la seva presència als territoris indígenes.

4. Sol·licitem a la comunitat internacional que demandi a tots els actors del conflicte armat el respecte a les normes del Dret Internacional Humanitari i el cessament de les operacions armades als territoris indígenes. Així mateix que acompanyi les comunitats indígenes i actuï com a garant del respecte dels drets humans de la població civil.

Signen:

Oficina Internacional de Derechos Humanos - Acción Colombia - ODHACO (xarxa de 35 organitzacions europees)

Taula Catalana per la Pau i els Drets Humans a Colòmbia, formada per:

- Ajuntament de Lleida
- Associació Catalana per la Pau
- Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat
- Consell Nacional de la Joventut de Catalunya
- Cooperació
- Entrepobles
- Fons Català de Cooperació al Desenvolupament
- Fundació Desenvolupament Comunitari
- Fundació Pagesos Solidaris
- Fundació Pau i Solidaritat – CCOO
- FundIPau
- Intersindical-CSC
- Justícia i Pau
- Lafede.cat - Organitzacions per a la Justícia Global
- Lliga dels Drets dels Pobles
- Moviment per la Pau – MPDL
- Oxfam Intermón
- Sindicalistes Solidaris - UGT

Coordinación por los Derechos de los Pueblos Indígenas (CODPI), formada per:

- Almaciga
- AlterNativa, intercambio con pueblos indígenas
- Asociación Perifèrias
- Mugarik Gabe

Grupo de Trabajo Suiza - Colombia

Observatori per l'Autonomia i els Drets dels Pobles Indígenes de Colòmbia